

Varsinais-Suomen ELY-keskus
kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

Viite Lausuntopyyntö VARELY/3487/2023

**Aihe SAJM Holding Oy:n Harjunpään aurinkovoimalahankkeen
ympäristövaikutusten arviointiohjelma, Ulvila**

SAJM Holding Oy suunnittelee aurinkovoimalan rakentamista Ulvilan Harjunpään. Hankealue sijoittuu valtatie 11 ja Kullaantien väliselle alueelle, joka pääosin on metsätalouskäytössä ja asumaton. Hankealueen lounaispuolella sijaitsee Fingrid Oy:n 400 kV voimalinjan sähköasema ja siihen liittyvä voimajohtokäytävä halkaisee aurinkovoimalan suunnittelun alueen. Aurinkovoimala koostuu aurinkopaneelijärjestelmästä, voimajohtokäytävistä sekä tiiverkostosta. Välittömästi hankealueen kaakkoispuolelle on samanaikaisesti suunnitteilla IBV Suomi Oy:n aurinkovoimala. Selostuksen mukaan hankkeessa pyritään tekemään yhteistyötä, koska esimerkiksi ympäristövaikutukset ovat osittain yhteisiä.

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevia yleis- tai asemakaavoja. Satakunnan Museon edustajat ovat osallistuneet YVA-ohjelmasta 9.8.2023 järjestettyyn ennakkoneuvotteluun.

YVA-arvioinnissa on tarkastelussa kolme eri toteuttamisvaihtoehtoa:

VE0: Hanketta ei toteuteta

VE1: Aurinkovoimala rakennetaan Ulvilaan Harjunpään kylän pohjoispuolelle Puhjun, Ruoppakylän ja Rankhuhdan väliselle alueelle. Aurinkovoimalan kokonaispinta-ala on 657 ha ja teho 430 MWp.

VE2: Aurinkovoimala rakennetaan Ulvilaan, Harjunpään kylän pohjoispuolelle Puhjun, Ruoppakylän ja Rankhuhdan väliselle alueelle. Aurinkovoimalan kokonaispinta-ala on 464 ha ja teho 300 MWp

Selostuksen mukaan aurinkovoimalan rakennuttamiseksi hankealueen arvopuusto hakataan, kannot poistetaan ja maastoa tasataan tarvittavilta osin kaivinkoneilla niin, että paneelit pystytään asentamaan. Paneelikenttien väliin tullaan jättämään 10–20 m levyiset huolto- ja kulkuväylät, jotka mahdollistavat mm. eläinten liikkumisen. Alueiden sisäiset väylät tullaan suunnittelemaan paneelikenttien suunnittelun yhteydessä. Alueet tullaan aitaamaan turvallisuussyistä niin, että eläimet tai ihmiset eivät pääse peilialueille tai invertteri- ja sähköasemille.

Satakunnan Museon kannanotto

Kulttuuriympäristön ja maiseman osalta ympäristövaikutusten arviointiohjelma on laadittu lähtötietojen osalta asianmukaisesti ja riittävästi. Lähdeaineistosta puuttuvat kuitenkin kokonaan kulttuuriympäristöön ja maisemaan liittyvät lähteet, joihin viitataan kuitenkin YVA-ohjelman karttamateriaalissa. Satakunnan Museo kehottaa lisäämään lähteisiin myös vuonna 2023 valmistuneen Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitysinventoinnin (Ramboll Oy) (luettavissa: <https://satakunta.fi/wp-content/uploads/2023/06/Satakunnan-kulttuuriymparistot-raportti-310523-saavutettava.pdf>)

Harjunpään aurinkovoimahanke on teollisen luokan tuotantoalue ja yhteisvaikutus viereisen IBV Suomi Oy:n hankkeen kanssa tulee olemaan huomattava. YVA-ohjelman mukaan näkymiä tullaan arvioimaan analysoimalla paikkatietoaineistoja sekä valokuvaamalla keskeisiä näkymiä hankealueen nykytilasta. Arvioinnissa tullaan hyödyntämään myös 3D-mallinnusta. Näkymäanalyyseja kohdennetaan erityisesti arvoalueille, mutta myös hankealueen vaikutusalueella olevaan asutukseen nähden, mitä Satakunnan Museo pitää hyvänä. Satakunnan Museo otti jo ennakkoneuvottelussa kantaa siihen, että suunnittelualueen vaikutusalueelta tulee toteuttaa kulttuuriympäristö- ja maisemaselvitys. Suunnittelualue sekä sen välitön lähiympäristö on ennestään kaavoittamatonta ja mahdollisia paikallisesti merkittäviä kohteita tai kokonaisuuksia ei ole aikaisemmin selvitetty. Hankkeen välittömällä vaikutusalueella sijaitsee kuitenkin melko runsaasti asutusta sekä pienimuotoista viljelymaisemaa.

Sivulla 60 on mainittu jo tehdyistä tai tehtävien selvitysten joukossa ”Selvitys hankkeen kulttuuriympäristöön”. Kyseessä on mitä ilmeisimmin typo, mutta selvityksen tulisi sisältää myös maisema-analyysejä, joka puuttuu nyt listauksesta.

YVA-ohjelmassa mainitaan, että YVA-selostuksessa maisemavaikutuksia tullaan arvioimaan pääasiassa maisemakuvan käsitteen kautta. Analysoimalla miten aurinkovoimalan rakenteet ja puuston poistuminen näkyisivät hankealueen ja lähiympäristön maisemassa, voidaan osoittaa myös maisemaa suojaavien puskurivyöhykkeiden sijoittuminen tarpeellisiin kohtiin hankealuetta. Satakunnan Museo näkee, että puiden kaadon lisäksi paneelientät, tiet, aidat sekä sähkönsiirto tulevat aiheuttamaan maisemallisia vaikutuksia. Mittavan hankkeen vaikutuksia

tulee näin ollen tarkastella myös kattavilla ja selkeillä havainnekuvilla mm. metsän silhuetin muutoksista sekä sähkönsiirron vaikutuksista arvoalueisiin, viljelyalueisiin sekä asutukseen nähden.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Hankealueella on jo toteutettu arkeologisia selvityksiä. Voimajohtolinjoilla on tehty inventointeja vuosina 2004, 2010 ja 2011. Lisäksi tähän hankkeeseen liittyen on toteutettu inventoinnit vuosina 2022 ja 2023 (Tiina Vasko/Ahlman Group). Koetutkimuksissa v. 2005 on tutkittu mahdollisia kivikautisia asunpaikkoja. Vuoden 2022 inventoinnissa paikallistettiin yksi muinaismuistolain (295/63) rauhoittama kiinteä muinaisjäännös, Haukijärvi -niminen hiilimiilu (muinaisjäännösrekisterissä tunnuksella 1000045169, <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000045169>). Satakunnan Museon näkemyksen mukaan selvitykset ovat riittäviä eikä täydentäviä arkeologisia inventointeja enää tarvita. YVA-selostuksessa tulee arvioida hankkeen vaikutukset Haukijärven hiilimiiluun. Teknisenä huomiona museo pyytää kiinnittämään huomiota termiin arkeologinen inventointi. Ainakin sivuilla 79, 117 ja 118 on sen sijaan virheellisesti mainittu arkeologinen *investointi*.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Arkeologi Leena Koivisto

Tutkija Olli Joukio

Tiedoksi

Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Anne Savola
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä